

Рухсат сўраш ва саломлашиш

12:30 / 24.12.2018 3413

Маданиятли халқларнинг инсоний алоқа бобида ўзига яраша баъзи одоб ва одатлари борки, улар мазкур одоб ва одатларга ҳар доим амал қиладилар. Ислон инсоннинг бахтли яшаши учун зарур бўлган барча моддий ва рухий таълимотлар қаторида мусулмонларга ахлоқ-одоб бобида ҳам олий даражадаги камолотга етказувчи тавсияларни баён этган. Ислон жорий қилган одоблардан бири – рухсат сўраш ва саломлашишдир. Бу икки одоб ҳозирги маданиятли халқлар амалга оширишга уринаётган одатлардан бўлиб, Ислон бу нарсаларни бир неча аср аввал баён қилган:

وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا حَتَّىٰ بِيُوتِكُمْ غَيْرَ بِيُوتَاتٍ دَخَلُوا لِأَعْمَانُوا الَّذِينَ يَأْتِيهَا

تَتَّبِعُوا لِأَعْمَانُوا الَّذِينَ يَأْتِيهَا ﴿٢٧﴾ تَذَكَّرُونَ لَعَلَّكُمْ لَكُمْ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ أَهْلِهَا عَلَىٰ

وَلَوْلَا وَالْمُنْكَرِ بِالْفَحْشَاءِ يَا مُرُفَائِنَهُ، الشَّيْطَانِ خُطُوتِ يَتَّبِعُ وَمِنَ الشَّيْطَانِ خُطُوتِ

مِنْكُمْ زَكَّى مَا وَرَحْمَتُهُ، عَلَيْكُمْ اللَّهُ فَضْلُ

«Эй иймон келтирганлар! Ўз уйларингиздан бошқа уйларга то изн сўрамагунингизча ва уларнинг аҳлига салом бермагунингизча, кирманг. Ана шундай қилмоғингиз сиз учун яхшидир, шоядки, эсласангиз. Бас, агар у(уй)ларда ҳеч кимни топмасангиз, то сизга изн берилмагунча, уларга кирманг. Агар сизга: «Қайтинг», дейилса, бас, қайтинг, ўша сиз учун покдир. Аллоҳ нима амал қилаётганингизни ўта билувчидир» (Нур сураси, 27-28-оятлар).

Ислом рухсат сўраш, салом бериш каби одоб-ахлоққа тегишли масалаларга алоҳида эътибор бериб, шариатимизда жорий қилган. Шу билан бирга, саломга алик олишга қатъий амр этган. Чунки саломга алик олмаслик кишилар ўртасида адоват қўзғайдиган ёмон иллат ҳисобланади. Ислом саломга шунчаки жавоб беришни буюриш билан кифояланиб қолмайди, балки жавобни афзалроқ қилиб бериш лозимлигини таъкидлайди:

حَسِبَ اشْيَاءُ كُلِّ عَلَى كَانَ اللهُ اِنْ رُدُّوْهَا اَوْ مِنْهَا بِاَحْسَنَ فَحَيُّوا بِنَحِيَّةٍ حَيِّئُمْ وَاِذَا

«Қачонки сизга бир саломлашиш ила салом берилса, ундан кўра яхшироқ алик олинг ёки худди ўзидек жавоб беринг. Албатта, Аллоҳ ҳар бир нарсанинг ҳисобини олувчидир» (Нисо сураси, 86-оят).

“Иймон” китобидан